★UNG SOSIALISTEN

Landsmøtet i SUF

Lørdag—søndag 15.—16/10 ble Sosialistisk Ungdomsforbunds 3. landsmøte avholdt i stappfulle lokaler på Sogn i Oslo. Flere representanter enn noensinne møttes til det mest konstruktive landsmøtet siden starten, som fullt ut bekreftet den framgangen vi har hatt et levende inntrykk av.

Blant gjestene merket vi oss denne gangen spesielt Thorstein Dinesen, dansk SUF, Göran Warginger, Svensk Demokratisk Ungdom og Ingar Knudsen, sympatisk representant for SF's suksesfulle fylkesavis i Møre og Romsdal.

Siden det i år ikke var noen debatt om prinsipp- og arbeidsprogram, fikk landsmøtet denne gangen høve til å ta opp saker som har måttet stå over tidligere.

Landsmøtet behandlet forholdet til Verdens Demokratiske Ungdom (VDU), og kom til at SUF ikke skulle søke noen form for medlemskap, men holde kontakten ved like.

Lovene ble endelig ferdigbehandlet og vedtatt. En endring fra tidligere år ble gjort i minstealderen for medlemmer. Aldersgrensa for å komme inn i SUF er nå 14 år.

Målsettinga i det faglige arbeidet ble grundig debattert. SUF vedtok også å utarbeide et eget skoleprogram, og utredningsarbeidet ble lagt til Sandnes SU.

Den teoretiske hovedposten, som denne gangen kunne stå uavhengig av programdebatten, kom lørdag ettermiddag. Finn Gustavsen og Torill Skard innledet til debatt om «Sosialismen og veien til det sosialistiske samfunn». Her tok delegatene opp bl. a. skolen og utdannelsessamfunnet, samarbeid i arbeiderbevegelsen, verdien av strukturreformer og USA's krigsforbrytelser i Vietnam.

Søndag gikk landsmøtet til valg, og en opplagt Theo Koritzinsky kunne overlate formannsklubba til Peder Martin Lysestøl. Resten av styret fikk denne sammensetninga:

Politisk nestformann: Oddmund Søilen.

Organisatorisk nestf.: Einar Knudsen.

Organisasjonssekretær: Erik Selmer.

Organisasjonssekretær: Gro Stamnes.

Kasserer: Ivar Løkke.

Redaktør: Tron Øgrim.

Faglig sekretær: Steinar Johnsen.

Studiesekretær: Sigurd Allern.

Skolesekretær: Arild Johansen.

Internasjonal sekretær: Anton Hellesøy.

Varamenn: Lars Berg, Pål Steigan, Svein Johansen, Carl Erik Schulz, Knut E. Hartmann Olsen, Tore Linne Eriksen og Ole Kopreitan.

Siste post søndag var vedtaket av flere fyldige politiske uttalelser, som gikk gjennom etter mye hektisk og konstruktivt-kritisk debatt.

Så dro representantene hjem hver til sitt, de fleste med mange viktige inntrykk og nye ideer til arbeidet i tida som kommer.

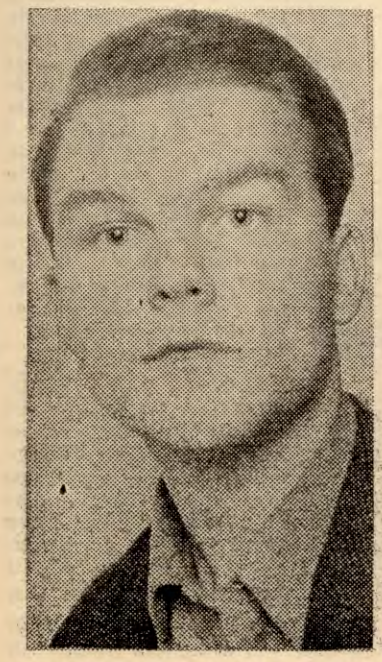

Peder M. Lysestøl, SUF's nye formann.

Distriktspolitisk uttalelse

Vi uttrykker tilfredshet med regjeringens ønsker om å motarbeide strukturrasjonaliseringen i næringslivet og ønske om en samfunnsmessig helhetsvurdering av distriktene. Den nye bygningslovens påbud om regional- og generalplaner gir det nødvendige analyseapparat for utbygging av distriktene.

*

Vi vil imidlertid rette en henstilling til Regjering og Storting om å styrke den fylkesmessige og kommunale planlegging. I denne sammenheng vil vi særlig advare mot at regional- og generalplanene utføres av private konsulentfirmaer. For det første krever disse en utilbørlig avanse, og for det andre blir planleggingen på denne måte partiell og ikke samkjørt. Kommunene konkurrerer om arealdisponeringen, og i denne konkurransen taper de fattige kommunene som ikke i første omgang greier å engasjere konsulentene.

*

Det stramme obligasjonsmarkedet har tilspisset kommunenes og fylkenes økonomiske problemer. Av denne grunn oppfordrer vi Regjering og Storting til å kanalisere større beløp til det regionale utbyggingsapparat i distriktene over statsbudsjettet.

Uttalelse om fagbevegelsen

Landsmøtet i SUF uttrykker sin fulle støtte til fagbevegelsens kamp for større andel av nasjonalproduktet og jevnere inntektsfordeling. Utviklingen de siste åra viser sterk økning av produktiviteten særlig innen de konkurranseutsatte næringer. Dette skulle betinge betydelig større lønnsutbetalinger.

Resultatene fra de siste lønnsoppgjør har ført utviklingen den motsatte veg. Eierinntekten, utenom jordbruk og fiske, har økt med 33,4 pst. i perioden 1963—65. I samme periode har gjennomsnittlig timefortjeneste for menn i industrien økt med 15,2 pst. I tillegg til det har påfølgende prisstigning nesten oppspist tilleggene.

*

Denne lønnsutvikling har delvis bakgrunn i de former lønns-

★ Se midtsidene.

JOHNSON i Asia

Vår tids største fredsvenn, den aldrende cowboy Lyndon B. Johnson fra USA og Texas, har vært på rundreise i Asia. Som et resultat av sørstatsmannens gjennomført tolerante holdning overfor underlegne raser fikk ikke bare bleikinger, men også fargede folk høve til å vise sin kjærlighet til den hvite mann fra det hvite hus:

Manila, 25/10. (NTB/Reuter.)

Soldater og politimenn utkjempet mandag et regulært slag med amerikansk-fiendtlige demonstranter utenfor president Johnsons hotell i Manila, og to personer fikk skuddsår under de blodige opptøyene. Øyenvitner forteller at politiet åpnet ild, og at en av de sårede var en student som ble truffet i nakken.

Skytingen brøt ut etter at væpnede politimenn og soldater iført stålhjelmer hadde drevet ca. 3000 demonstranter ut av hotellgården. Mengdens taktfaste rop «Hei, hei, LBJ, hvor mange barn har du drept i dag?» ble forvandlet til panikkskrik da politiet og soldatene gikk til angrep med køller og geværkolber.

Studentene svarte med å kaste stein og andre gjenstander, og store grupper av menn og unge kvinner tumlet omkring på plenene og i hotelloppkjørselen i basketak med politiet. Blodet sprutet fra sår etter kølleslag eller steinkast, og ødelagte plakater, våpen, klæsfiller og sko lå strødd utover den tomme gårdsplassen der opptøyene begynte.

Mellom 10 og 15 politimenn ble såret.

Johnsons reise artet seg ifølge amerikanske kilder som en triumferd. Hvilke triumfer kunne han ikke feire på gjennomreise i Harlem?

Har klassebegrepet utspilt sin rolle?

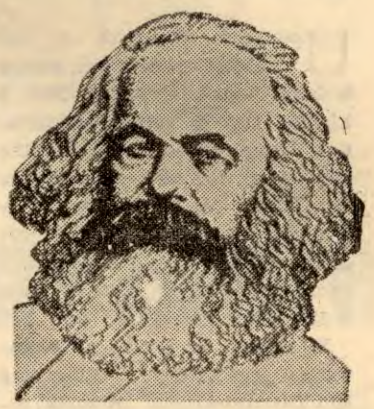

Av SUF's faglige sekretær

Steinar Johnsen

I fra borgerlig og sosialdemokratisk hold blir det stadig pekt på at klassene er i ferd med å forsvinne. Den ellers så klartenkte Aake Anker-Ording sier f. eks. i sin bok Funksjonæren i går og i dag:

> *«Det er selve det grunnleggende forhold mellom de to hovedklasser, produksjonsmidlenes eiere og lønnstagere, som er i ferd med å forandres. Vi kan faktisk alt nå forutse at vårt overgangssamfunn vil føre fram til et sosialistisk samfunn, hvor disse klasser... er på vei ut av historien.» I kunngjøringen fra den nordiske sosialdemokratiske kongress i 1959 het det: «Arbeiderne står i dag som frie mennesker i våre samfunn. Klasseskillet holder på å falle.»*

JA, ER DET SLIK at klasseskillet er i ferd med å oppløses, glir vi alle inn i en stor middelstand? Forsvarerne av denne tese tar sitt utgangspunkt i at arbeiderne i dag har en rekke forbruksgjenstander de før bare kunne drømme om. Boligforholdene er blitt sterkt forbedret. Arbeideren har fått kortere arbeidstid. Vi har trygdeordninger, og et skattesystem som virker økonomisk utjamnende. «Den lille mann» har til og med fått råd til å reise ut til fremmede kontinenter. Dette som bare få privilegerte hadde tid og økonomi til.

— JEG FASTHOLDER IMIDLERTID påstanden om at klassebegrepet er like reelt idag som det var på Karl Marx' tid. Det er ikke yrke, inntekt eller sosiale goder som bestemmer om vi kan snakke om arbeider-, middelstand eller kapitalistklasse. Det er forholdet til produksjonsmidlene som er avgjørende. Det er her vi må lete for å finne om det er skjedd noen forandring fra samfunnet av i går til samfunnet av i dag. Har vi dette i minne, ser vi klart at det ikke er skjedd noen vesentlig forandring fra samfunnet til våre oldefedre og fram til vår generasjon Norge. Fremdeles finner vi mennesker som ikke eier produksjonsmidler, som selger sin arbeidskraft, og som er utbyttet. Vi kaller dem proletarer. Denne klassen ikke bare har vært og er (dvs. i fra kapitalismens gjennombrudd) den største klassen i Norge, men Hans I. Kleven påviser i boken Klassestrukturen i det norske samfunnet, hvordan den stadig vokser på bekostning av middelstanden. Innenfor borgerskapet øker forskjellen mellom de virkelige store kapitalister på den ene siden, og de små og mellomstore på den andre siden. Vi er inne i monopolkapitalismens tidsalder, hvor klassene ikke er på vei ut av historien, men hvor motsetningene blir større og klarere.

Ung i dag

Tekst:
Sigmund Aarø

Billedmontasje:
Rolf Haugen

EIN UNGDOM vil ofte kjenne seg usikker. Ein skal klare opp med problem som ein vantar føresetnader for å finne ei fullgod løysing på, og har lett for å ta innover seg spørsmål som dei eldre utan vidare ignorerer. I ungdomen aukar vitet og ein er villig til å vurdere det grunnlaget ein har. Hos vaksne kan vel ikkje vitet aukast så mykje, men alle bør freiste å forstå grunnlaget for si eiga innstilling. Dei som arbeider for å spreie borgarleg tankegang, framstiller gjerne ungdomen som ein «brysam» periode då ein skal nøye seg med å utvikle sin estetiske sans og å dyrke svermerisk dei overleverte ideala. Men ungdomen har rett til å få vite dei fulle samanhengane, ikkje berre den versjonen som er høveleg i tida.

POLITIKK ER IKKJE NOKO som berre nokre få personar på toppen i viktige organisasjoner steller med. All praksis som massane gjer, er også politisk praksis. For å kunne forstå politikk må ein kunne sjå samanhengen mellom produksjon, konsum og innstilling til kvar einskild, og korleis den store politikken må bli lagd opp. Ein må forstå verknaden frå praksis til massane på den politiske problemstillinga, så vel som korleis politiske avgjerder grip inn i livet åt kvart menneske.

I DET SOSIALE LIVET grip hendingane jamt så sterkt inn i einannan at det er vanskeleg å ta ut dei primære faktorane. Økonomiske motiv synest likevel å ha ei serleg gjennomslagskraft, og dei er så stabile og almenne at dei kjem stadig med i analysen av sosiale utviklingsprosessar. Når vi talar om utviklingsnivået til eit samfunn, tenkjer vi helst på kor langt det er kome i økonomisk vokster. Likeeins er relasjonane mellom menneska i den samfunnsmessige produksjonen i stor grad normgjevande for dei sosiale relasjonane generelt. Ei omorganisering av økonomien endrar tilhøvet mellom menneska, men ei slik omorganisering er vanskeleg å få gjennomført med den grunngjeving at ein vil endre dei sosiale relasjonane. Ei organisasjonsform for samfunnet er stabil så lenge ho greier løyse dei problema som den økonomiske utviklinga fører med seg.

VI SOM LEVER i dei høgt utvikla kapitalistiske landa, merkar nok mange irritasjonsmoment. Den økonomiske overklassen held oppe ein stor produksjon av luksusvarer medan vanleg folk har vanskeleg for å få husrom og frisk luft. Reklamen driv fram konkurransementalitet og prestisjebehov som legg eit sterkt press på den einskilde og øydelegg ei ekte samkjensle mellom menneska. Dette er forhold som slit på oss alle, men som mange ikkje klarer å føre tilbake på den kapitalistiske produksjonsforma. Kapitalistane kontrollerer ikkje berre økonomien: Gjennom telegrambyrå og presse formar dei medvitet og dermed den politiske innstillinga til dei breie lag av folket.

ALT FOR 40 ÅR SIDAN var det tydeleg at vareprisane gav dei lavt utvikla landa i kapitalismen mindre betalt for innsatsen av arbeid og kapital enn dei høgre utvikla. Dette tilhøvet som viser seg som ei ulik prisutvikling for råvarer og industrivarer, og då slik at det etter kvart skal meir råvarer til for å kjøpe den same mengda med industrivarer. I dag skal det i storleiksorden to gonger så mykje råvarer til for å kjøpe den same mengda av industrivarer som i 1947. Samstundes held dei gamle kolonimaktene oppe dei konservative makthavarane i dei underutvikla landa. Desse makthavarane stør seg på allslag religiøs ovtru for å hindre massane i ei rasjonell politisk tenking, og glir over i militær maktbruk og massakrar når nauda tvingar massane bort frå den kompakte toskeskapen. Dei høgt utvikla kapitalistiske landa har den grunnleggande økonomiske makta, og ho blir nytta til å skaffe økonomisk vinning. Utbyttinga av dei underutvikla landa korrumperer oss. Det formelle demokratiet gjer oss kollektivt ansvarlege for brotsverka til kapitalismen. Dei undertrykte folka vil måtte reise seg i kamp for nasjonalt sjølvstende, og vi vil stå mot dei på slagmarkene som i Algerie og Vietnam. Dette er ein politikk som er yttarleg farleg for oss, men vi har vanskeleg for å finne eit motivasjonspotensial for å få avskaffa kapitalismen. Dei økonomiske motiva vantar, og massane aksepterer no som før den absurde problemstillinga at oppvæpninga kan hindre krig. Generasjonane før oss har ikkje makte å løyse dei oppgåvene som soga har lagt på dei på ein tilfredsstillande eller anstendig måte. Øydeleggingskrafta i dei kjernefysiske våpna tvingar oss til å greie det betre eller bli utraderte.

DET HAR OFTE UNDRA MEG kva slag motiv som er avgjerande for den einskilde. Dei er greitt at økonomiske omsyn må vege tungt, men verre er det når ein vesentleg del av energien går med til å spekulere på kva andre synest om ein, til å dyrke sin status og sine skuldkompleks. Den dominerande moralske autoritet i vårt samfunn er kyrkja. Innhaldet i ei mengde viktige ord er dominert av religiøse bilete. Godt og vondt, ansvar og skuld har dobbeltydningar som ein ikkje straks greier skilje frå kvarandre. Men den sterkaste innverknaden til religionen finn ein uttrykt i kategoriane tru og synd. Dette er omgrep som er lite brukande til å analysere med, men som spelar ei stor rolle i vanleg tankegang. Tru blir framstilt som ein positiv funksjon, og gjennom barnedåa blir den freista utbygd til ein stabil mekanisme ved inndoktrinering, ritual og sanksjonar. Trusfunksjonen let seg ikkje avgrense berre til det religiøse området: Verdslege autoritetar vil nytte seg av den eksisterande psykologiske funksjonen, og religiøse autoritetar grip inn i politiske spørsmål. Mangel på tru er synd liksom ulydnad mot statsautoritetane er det. Synd står i nært samband med straff og er såleis eit fenomen ein må prøve å halde seg unna. Mange unge øyder tid og energi på nyttelause refleksjonar over syndsomgrepet. Dette har nok i stor mon sin grunn i at kyrkja knyter det saman med seksuelle tabuføreseltellingar på ein utriveleg måte.

DEI ELDRE HAR INGEN RETT til å vere autoritetar for oss. Historiske realitetar viser at dei ikkje heldt mål. Vi må bygge frå grunnen av på vitskapeleg forståing og seig innsatsvilje. Lat oss ta fram verka til dei store teoretikarane og lese dei sjølve. Lat oss hugse Freud så vel som Marx, og gløym ikkje dei som held stand mot opportunistiske omsyn. Berre dei som framfor alt vil vite den vitskaplege sanninga, kan ein lite på.

Amerikanske korsfarere

Av Harald Berntsen

Ukebladet Newsweek er instruktivt for dem som ønsker å lære amerikanerne og USA å kjenne. Det er typisk journalistisk. Det er opptatt av å avdekke alle sider ved det amerikanske samfunnet. Det er like opptatt av å presentere sheriff Jim Clark i Alabama som negrene som blir rammet av Clark's kølle — uten å skjele til noen kant.

Vi skal ta for oss en av Newsweek's spesialiteter i tilknytting til Vietnam-krigen: Bladets intervjuer med amerikanske soldater i Vietnam. De danner grunnlag for å inndele USA's korsfarere i to grupper. Vi gir nå blaffen i at de alle sammen utvilsomt har hvert sitt forhold til sin egen navle, at hver eneste en av dem er et enestående menneske. Det er deres forhold til sin virksomhet i Vietnam vi er interessert i. Vi skal ta for oss to prototyper, en fra hver av gruppene. Begge er intervjuet av Newsweek.

Den ene er ganske symptomatisk neger. Symptomatisk fordi han dermed representerer et skikt som har store vansker med å vinne fast rotfeste i det amerikanske samfunnet. Symptomatisk fordi han da kan gå to veier: enten prøve å bli akseptert ved å akseptere sin egen undertrykkelse, eller gjøre alt for å oppheve undertrykkelsen ved å velte det bestående. Symptomatisk fordi denne negeren har valgt den første veien. Newsweek's spørsmål lød: Hva mener du om krigen? Svar: Jeg vet at denne krigen gjør oss amerikanere upopulære i mange deler av verden. Men det er en oppfatning som gjør seg gjeldende i dag. Om ti år vil folk si noe annet. Da vil de oppdage at vi amerikanere lærte vietnameserne å bygge latriner og fjerne svarte renner fra neglene. Da vil de takke og hylle oss.

Svaret taler for seg selv. Vi skal avstå fra andre kommentarer enn å vise til idealistiske 17- og 18-åringer som kjempet for sivilisasjonen på østfronten for 20—25 år siden. De har nå fått sine arvtakere i Vietnam.

Så over til gruppe nummer to. Det er tegn som tyder på at denne gruppen er den største. Det gjør ikke situasjonen lysere.

Newsweek's spørsmål til vår representant for denne gruppen var det samme som til negeren. Han svarte: Denne krigen er skitten. Mine gjerninger er skitne. Hadde det vært mulig, ville jeg prøvd å komme unna. Men jeg ble innkalt, og det er umulig å unnslippe verneplikten. Her utfører jeg ordre. Jeg ser fram til den dagen jeg kan reise hjem til mitt kjære hjem.

Dette er lille-Eichmann som vasker skitten av hendene sine i vietnamesisk blod. Han opererer ikke bare i hundretusentall i Vietnam. Han fins over hele verden, også i Norge. Han utfører ordrene han ikke er ansvarlig for. Han syns det som skjer, er skrekkelig. Samtidig er han forutsetningen for dagens massemyrderier, enten de skjer med USA-verktøy i Vietnam eller i sultens Asia, Afrika og Latin-Amerika som helhet. Han er lille-Eichmann — og lille-Johnson.

Tilbake til Newsweek. Bladet står sterkt i USA, er populært som få. Det er hverken mot Johnson

● Forts. s. 4 — Ungsosialisten

FINNMARKS plass i velferdssamfunnet

Av Lars Berg

DET ER POP BLANT POLITIKERE å interessere seg for distriktsutbygging og utkantproblemer for tiden. Man har på følelsen at det ligger politisk sprengstoff i disse sakene og det gjelder for politikerne å vise positiv interesse for de krav som reises fra utkantene.

Av konkrete tiltak for å bringe utkantstrøkene på høyde med resten av landet når det gjelder sosiale goder, arbeidslønninger m. m., har man ennå ikke sett vesentlig annet enn klatt-bevilgninger til småprosjekter. Det vil si: når det endelig bevilges stort i utkantene, så skjer det lang tid etter at de sentrale landsdeler har fått de samme goder. Det er et alminnelig godtatt dogme at de sentrale landsdeler skal ligge 10—20 år foran utkantene i velstandsutvikling. Dette er riktig under privatkapitalismens anarkistiske økonomi, hvor profitten lokaliserer utviklingen, men det kan ikke godtas som prioritetsgrunnlag for en sosialistisk planøkonomi.

NÅR SKAL FINNMARK KUNNE TILBY sin ungdom de samme utdanningsmuligheter som østlandsområdet? Finnmark mangler akademisk arbeidskraft samtidig som fylket har en av de laveste artiumsprosenter i landet. Er Oslo-ungdommen mer intellektuelt anlagt enn finnmarkinger? Langt ifra — men det er færre gymnasplasser å dele på, og vanskeligere å komme inn ved de få finnmarksgymnasene enn i Oslo. Derfor må Finnmark lokke med gull og grønne skoger (Finnmark-tillegg, feriekoloni på Mallorca) for å få akademikere fra andre landsdeler til å gjøre martyrtjeneste der oppe i et par tre år.

FISKERIENE ER GRUNNLAGET for Finnmarks økonomi, men utdanninga til fiskeryrket er totalt neglisjert av såvel sentrale som lokale skolemyndigheter. Det eneste som fins, er seks fiskerfagskoler fordelt langs kysten fra Honningsvåg til Bergen, der den mest avanserte utdanning er et fiskeskipperkurs på 10 måneder. Sammenlign med jordbrukets jordbruksskoler, skogskoler, landbrukshøyskolen.

Når skal fiskerne få såpass betalt for fisken at neste generasjon vil være interessert i å fortsette slitet i denne viktige næring? Statistikken viser at pr. 1961 var 82 pst. av fiskerne i Finnmark eldre enn 30 år. Rekrutteringsproblemet henger selvsagt sammen med både lønnsomheten i yrket og utdanningstilbudet. Men det viktigste moment er fortjenesten, og enhver må innse at om fiskerne fortsatt skal være en lavtlønnsgruppe, så vil også velstandsutviklingen for Finnmark generelt bli liggende etter i landsmålestokk.

PÅ ETT OMRÅDE ER IMIDLERTID NORD-NORGE OG FINNMARK BLITT RIKELIG TILGODESETT. NATO og Forsvarsdepartementet har vist en fantastisk innsatsvilje og har sprøytet ikke så få millioner dollars og kroner i sin form for distriktsutbygging. Lenge før Nord-Norge har TV, så har NATO f. eks. bygd ut et kolossalt telekommunikasjonsnett for radarobservasjoner. Nå sitter operatører trygt nede i Paris (kanskje Bryssel) og studerer flytrafikken i grenseområdet mot Sovjet og Finland via radarstasjoner i Vardø, Sør-Varanger og Kautokeino. Det er sikkert betryggende for Nord-Norges befolkning å vite at det er skapt balanse på Nordkalotten, at det er skapt motvekt mot truselen fra øst — truselen som oppsto da russerne trakk seg ut av Finnmark i 1945. Det som ikke er fullt så betryggende å vite, er at blant de makter som i dag hevder å beskytte Finnmark finnes en makt som under samme parole plyndret og brente landsdelen. Hitler er nok død, men generalene hans lever.

Hilsen til dansk SUF

I anledning valgseieren 22/11 har sentralstyret i SUF sendt følgende hilsningstelegram:

Til Sosialistisk Ungdomsforum, Amagerbrogade 85: København.

Til lykke med valget, en stor oppmuntring også for oss. Håper på «intet ball med de borgerlige».

Sentralstyret i SUF, Norge.

Vietnam-magasinet

Vietnam-magasinet er et svar og en utfordring til dem som harmes over enkeltmord (Vietcong likviderer quislinger), men forsvarer massemord (. . . «vi må forstå USA's vanskeligheter»).

Her kommer de dokumenterte sannheter om tragediens Vietnam, om lidelsene blant våre medmennesker, brutaliteten blant deres overfallsmenn, våre allierte. Og aksjekursene på New York-børsen . . .

Få magasinet ut til hundretusener foran fredens — og sjølgodhetens — høytid.

Finn Gustavsen.

Intet nytt fra folkefronten

— Så slutter vi dette møtet med å konstatere at vi har våre partier bak oss. (POLITIKKEN)

Uttalelser fra SUF's 3. landsmøte

● Fra s. 1 — Ungsosialisten

oppgjørene har tatt de siste åra. Erfaringen viser at de samordnete oppgjør har ført til knebling av kravene fra arbeidsplassene. Samordningen har gang på gang stilt arbeiderne overfor følgende ultimatum: enten godkjenning av et dårlig forhandlingsresultat eller lønnsnemd. Samordningen har bare gjeldt lønnstakerinntektene og ikke eierinntektene og ført til det motsatte av inntektsutjevning.

*

SUF vil støtte de røster som nå hever seg innen fagbevegelsen mot loven om lønnsnemd og for oppgjørsformer som kanaliserer arbeidernes krav. Dette kravet må gjelde uavkortet så lenge den økonomiske makt tilfaller en liten gruppe privatpersoner — enten regjeringen er borgerlig eller utgått fra arbeiderbevegelsen.

*

I direkte tilknytning til dette vil SUF gi sin fulle tilslutning til de krefter i fagbevegelsen som kjemper for en utvidelse av demokratiet til det økonomiske liv og arbeiderselvstyre i bedriftene. Uten denne målsetting vil fagbevegelsens kamp være perspektivløs i politisk sammenheng.

Utenrikspolitisk uttalelse

I dag har USA og Sovjet-Samveldet felles interesse av fredelig sameksistens i Europa, men dette må ikke hindre oss i å se at vi fremdeles lever i en verden som er dypt splittet og truet av krig. Det sentrale motsetningsforhold i verden i dag består i at en liten gruppe rike land undertrykker og utnyttet det store flertall av fattige land. Dette kommer mest drastisk til uttrykk ved amerikanernes massive bekjempelse av de nasjonale frigjøringsbevegelser i Sørøst-Asia. Amerikanernes tilstedeværelse i og opptrappingen av krigen i Vietnam, Laos og Thailand innebærer en fare for en konfrontasjon mellom stormaktene og en derpå følgende verdenskrig. Amerikanerne står overfor valget mellom enten å utslette et helt folk eller å slutte med sine massive ødeleggelser.

*

Samtidig med den afrikanske kolonifrigjøringa har vi fått en hvit reaksjon i den sørlige delen av Afrika. Utviklinga i dette området har nå tatt en slik vending at frigjøringsbevegelsen ikke har noe annet valg enn å gripe til våpen. De hvites makt er basert på investeringer og våpenhjelp fra de rike land. Portugal bruker NATO-våpen til å bekjempe og undertrykke frigjøringsbevegelsene i sine kolonier.

*

USAs utarming av befolkningen i Latin-Amerika har ført til revolusjonær uro fra Argentina i sør til Guatemala i nord. Den amerikanske invasjon i Domingorepublikken viser at amerikanerne ser det som sin oppgave å slå ned bevegelser som arbeider for sosial rettferdighet og nasjonal selvbestemmelsesrett.

*

Solidaritet over landegrensene

Sosialistisk Ungdomsforbunds landsmøte vil skarpt kritisere Storting og Regjeringen stiller seg solidarisk med de sosiale og nasjonale frigjøringsbevegelser i verden — og åpent tar avstand fra våre NATO-alliertes brutale undertrykkelsespolitikk i den fattige del av verden.

Sosialistisk Ungdomsforbunds landsmøte vil skarpt ta kritisere Regjeringens forslag om å nedlegge Norges ambassade på Cuba. Dette forslaget har sin bakgrunn i den boykott som norske redere har gjennomført etter krav fra USA uten vedtak av Stortinget.

*

En lignende boykott har etter amerikanske krav også blitt gjennomført overfor Nord-Vietnam. Derimot opprettholder vårt land politiske og økonomiske forbindelser med land som Sør-Afrika-Sambandet, Sør-Vietnam og Portugal. Vi er her vitne til at Norge direkte motarbeider interessene til den fattige verden, tross de mange ord om solidaritet over landegrensene.

*

Regjeringens forslag til utviklingshjelp bekrefter denne holdning ved at man ikke engang vil nærme seg det beløp vi har forpliktet oss til gjennom vedtak i FN .

*

En effektiv støtte til de fattige land må derfor etter SUFs mening innebære at man aktivt motarbeider de private kapitalinteressers innflytelse på norsk utenrikspolitikk.

Nytt fra de kanter

Red.: Tron Øgrim

Et av de mest dødelige våpen som brukes i Vietnam-krigen er en usannsynlig utseende innretning som har fått navnet Puff, den Magiske Draken. Puff, som er et ombygd US Air Force C-47 lastefly, har fått navnet på grunn av de tre Gatling-maskingeværene som montert i rad på den ene siden av flyet kan spytte spordgranater inn i natthimmelen med den utrolige fart av 450 skudd i sekundet. I løpet av tre sekunder kan de ved å fyre sammen skyte en kule gjennom hver eneste kvadratfot over et område så stort som en fotballbane. Nylig dro NEWSWEEKS Jon Berthelson med på en Puff-misjon til støtte for en beleiret leir av elitetropper i nærheten av Da Nang. Hans rapport:

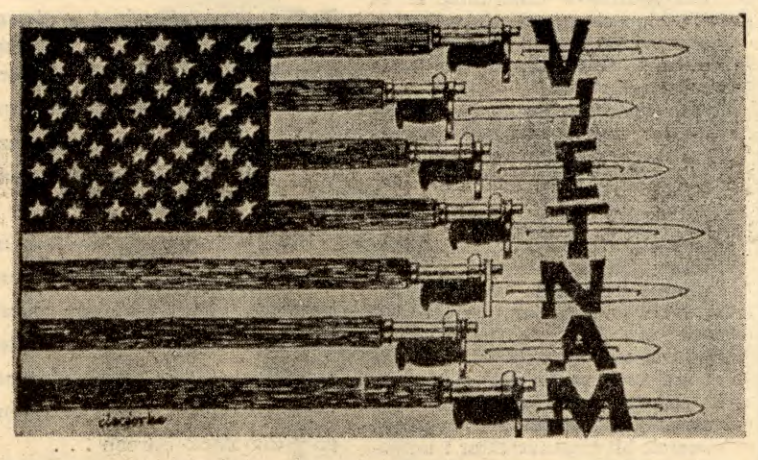

«Løytnant James T. Goodman, den 26 år gamle copiloten rullet den klumpete gamle kjerra over på den venstre siden, kikket inn i siktet på et av Gatling-minigeværene, montert på stålføtter, og trakk i avtrekkeren. Resultatet var et øredøvende hvin idet tusenvis av 30-kalibers prosjektiler fòr ut av geværets seks løp og — noen sekunder senere — slo inn i en Vietcong-avdeling 2000 fot under oss. Over flyets radio kom en jublende melding fra elitetroppleiren: «Spoky One Two, dette er Nathan Scalp. Du fikk en fulltreffer.»
(Newsweek).

Om det var noen som ikke visste det: Puff, the Magic Dragon er titelen på en vise Bob Dylan skrev i 1961...

*

USA's 89. kongress er over. I den anledning har republikanernes leder i senatet Everet Dirkson uttalt følgende:

«Dette (1966) var året da nye 150 000 amerikanere ble sendt til utlandet for å kjempe i en krig som allerede er den 3. største i vår historie... da 14 000 mann fra nasjonalgarden ble sendt ut for å bevokte gatene våre her hjemme... da folk var redde for å gå på gatene... da inflasjonen sendte levekostnadene skyhøyt i været til det høyeste i hele vår historie...»
(Uttalelsen i Newsweek).

Amerikanske — —

● Fra side 2 Ungsosialisten

eller Vietnik'ene. Det er verken mot amerikanerne i Vietnam eller vietnamesere som bekjemper amerikanerne. Hva hvis det tok standpunkt mot slakterne og for de nedslaktede? I svaret ligger nøkkelen til forståelse av det liberale USA — og gode liberalere hele verden over.

Til menneskehetens samvittighet

(Om krigsforbryterprosessen mot Johnson og hans medarbeidere)

Hvordan vil så denne Domstolen arte seg? Personer som er satt under anklage vil kunne møte, men vil ikke bli tvunget til det. Domstolen har ingen myndighet til å dømme de anklagede eller straffe dem. Den er ikke talsmann for noen regjering. Dette utelukker en partisk prosedyre fordi en prosess bare er mulig dersom de anklagede har anledning til å forsvare seg. En skuespillprosess ville ikke tjene Domstolen, fordi den ikke ville stå til dens hensikter. Krigsforbryterdomstolen vil derfor mer bli en slags internasjonal undersøkelseskommisjon som — slik tilfellet er med en storjury — har tilstrekkelig med bevismateriale til å granske forbrytelsene den tror er blitt begått.

Det vil bli foretatt en grundig undersøkelse av særegenhetene og virkningene av kjemikalier, gass og andre våpen som er brukt i Vietnam. Mer enn to hundre vitner og ofre vil gi sine skildringer fra Vietnam. Vitenskapsmenn med kjennskap til våpen vil avgi rapporter. Leger, sykepleiersker, journalister og andre vil møte som vitner. Film og fotografier av flytoktene og ofrene vil bli presentert for Domstolen. Det vil bli laget en dokumentarfilm av vitneforklaringene, av Domstolen i det hele og bevisene som blir lagt frem. Det vil bli tatt lydbåndopptak av avhøringene og deretter laget grammofonplater til massespredning. Alle opplysninger som kommer frem og avhøringene vil bli publisert.

Det er viktig å merke seg at Nürnbergprosessen ble holdt av de seirende nasjoner mot en som var slått. Den internasjonale Krigsforbryterdomstolen har ingen seirende makter; heller ingen statlig autoritet. Den representerer verdens anstendige følelser. Den internasjonale undersøkelseskommisjon vil reise omkring i hele Vietnam for å samle bevismateriale. Alle verdens folk: Hjelp Krigsforbryterdomstolen. La det bli menneskehetens samvittighet som dømmer.

Bertrand Russell.

Vi slutter oss til Russells appell:

.....

(Navn) (Adresse)

.....

.....

.....

.....

Sendes til Orientering, Folkets Hus VI, Oslo 1

Fra intet en del vi ville bli

Skal man kunne forstå norsk sosialdemokratisk politikk i dag, må man se den i forhold til de endringer selve den kapitalistiske økonomiske strukturen har gjennomgått, og man må ha klart for seg den begrensede målsetning sosialdemokratene alltid har hatt.

La meg ta det siste først. Denne begrensede målsetningen har to sider. For det første har den aldri hatt et klart skille mellom en sosialistisk politikk og en sosialpolitikk. En sosialistisk politikk har alltid vært — og må være — en total fornektelse av det borgerlige samfunn og dets ideologi (privat initiativ, privat eiendomsrett til produksjonsmidlene, et politisk (og ikke økonomisk) demokrati, osv.), dette må inneholde et krav om at bare arbeiderne og deres interesser kan representere hele samfunnets og at den private tilegnelsen av produksjonsresultatet står stikk i strid med det faktum at produksjonen blir stadig mer samfunnsmessig (ikke bare størrelsen på bedriftene og antallet arbeidere som er ansatt i dem øker, men over alt underlegges menneskene produksjonens krav. Anneriedes kan det ikke bli så lenge det er de private interessene som er de dominerende; da blir samrunnet redusert til et middel).

Denne sosialistiske politikken innebærer også en sosialpolitikk som skal forbedre arbeidernes kår nå, innenfor det bestående system. Sosialdemokratenes politikk har bare bestått av denne underordnede delen av den sosialiske politikken; de har aldri krevd annet enn at arbeiderne skal ha «sin del av kaka», arbeidernes interesser representerer bare en del av helheten.

Den andre siden ved sosialdemokratenes begrensede målsetning er deres tro på at å ha den politiske makten, stortings- og regjeringsmakten, vil si det samme som å ha all makt i samfunnet. Det er klart at den politiske makten betyr mye. Men det må også være klart at den ideologiske (for ikke å snakke om den økonomiske) makten er minst like så viktig — og at den ikke dannes av våre politiske organer alene. Den borgerlige presse, dvs. de aller fleste avisene i landet, det private næringsliv med sin reklame, kirken og ukebladene som holder en fast i de borgerlige fordommene, — det er disse som på mange måter er avgjørende for holdningene i samfunnet. Spørsmål som går ut over denne rammen kommer overhodet ikke opp til en alvorlig drøfting på det politiske plan; de blir stemplet som «urealistiske», nettopp fordi opinionen bare uttrykker det borgerlige samfunns holdninger.

Denne begrensede målsetningen — sosialpolitikk innenfor det kapitalistiske system og en konsentrering omkring den politiske makten — forklarer sosialdemokratenes manglende evne til å formulere en sosialistisk strategi og danner forutsetningen for den totale integreringen i det kapitalistiske samfunnet som vi i dag ser.

Den avgjørende årsaken til denne integreringen finner vi i de strukturendringer som kapitalismen har gjennomgått. Sosialdemokratenes begrensede krav og deres vilje til å inngå kompromisser, har i virkeligheten ført direkte frem til nykapitalismen, og det er i dag sosialdemokratene som i størst mulig grad tilfredsstiller nykapitalismens krav. La meg forklare: den raske teknologiske utviklingen kompliserer produksjonsprosessen og krever enorme og langsiktige investeringer, som i neste omgang trues av nye tekniske oppfinnelser. Dette betyr at investeringene raskt må betale seg selv, altså må man være sikret en høy profitt. Dette er ikke mulig uten at alle sider av samfunnet underlegges profittkravet og at arbeiderne er under kontroll (slik at også lønnsutviklingen kan begrenses på forhånd). Og det er nettopp dette siste DNA har sørget for, — og fremdeles sørger for. Mot at arbeiderne sikres en stadig høyere materiell levestandard, «lover» (slik synes det) sosialdemokratene til gjengjeld ikke å rokke ved deres maktposisjoner, spesielt ikke på det økonomiske området. Dette ser vi i den måten DNA har lammet fagbevegelsen (31 tvungne lønnsoppgjør har de stemt for siden 1953), den stillingen de har tatt til bedriftsdemokratiet, til utbyttebegrensning, de lange tariffperiodene de har oppfordret til, «ro i arbeidslivet», kort sagt: motsetningsforholdet til kapitalismen er så godt som visket ut; «det går bra som det går, det gjelder bare å holde det i gang», vår videre fremtid er bare et spørsmål om teknisk og administrativ kunnskap. (Etter regjeringsskiftet har da også DNA's kritikk av den borgerlige regjeringen bare dreiet seg om administrative spørsmål.)

Det er dette vi må ha som utgangspunkt når vi skal bygge opp en sosialistisk strategi. Arbeiderklassens rolle kan ikke være underordnet produksjonen og profitteringsinteressene. Kampen mot det kapitalistiske samfunnet må føres på alle områder, — og konsekvent. Bare da kan vi unngå å havne i den situasjonen sosialdemokratene er i, bare da vil vår politikk være antikapitalistisk, og ikke nykapitalistisk.

Og man må vende seg mot den stadig mer omseggripende fremmedgjørelsen, avgjøre dens historie-økonomiske årsaker. Ikke bare er arbeideren fremmedgjort som produsent, men også som konsument. Velferdssamfunnet stiller oss overfor en hel rekke nye problemer: kvalitetsforringelsen av en rekke masseforbruksvarer; de psykiske skadevirkningene av reklamen, nye former for fritidsnytelse (TV f. eks.) som isolerer menneskene mer og mer; osv. Opp mot dette må vi sette løsninger som utfordrer selve grunnlaget for det kapitalistiske system.

OPPBRUDD

SUF's skolepolitiske utredningsutvalg vil gjerne høre fra folk med meninger om skolen og spesielt skolens målsetting. Skriv til: SUF's Skoleutredningskomité v/ Svein I. Langhelle, Austrått, Sandnes.

UNGSOSIALISTEN — organ for Sosialistisk Ungdomsforbund. Alt stoff sendes: **Ungsosialisten**, Vestre Elvebakke 12, Oslo 1.

Særtrykk av Orientering

Hva er SUF?

Sosialistisk Ungdomsforbund er SF's ungdomsorganisasjon, og har full politisk og organisatorisk uavhengighet. SUF samler all ungdom mellom 14 og 30 som vil arbeide for sosialisme, norsk nøytralitet og aktiv solidaritet med de fattige landa. Det 3. landsmøte viser at vi vokser raskt, og det er masser av plass for nye folk som vil være med på jobben. Noe for deg?

Sosialistisk Ungdomsforbund, Vestre Elvebakke 12, Oslo 1.

Jeg ønsker opplysninger om Sosialistisk Ungdomsforbund. ☐

Jeg ønsker medlemsskap i Sosialistisk Ungdomsforbund. ☐

.....

Navn Adresse Yrke